

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 3k**

Zaadetende uitheemse vogelsoorten.

Familie Thraupidae. Geslachten *Oryzoborus*,
Paroaria, *Sicalis*, *Sporophila*, *Volatina*.

2021

Document 2021 DE&W 27

© 2021 Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Paroaria coronata* – Roodkuif kardinaal

Foto: © Pieter van den Hooven

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn, opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 3k.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 3k Zaadetende uitheemse vogels

Orde Passeriformes

Algemene houderijrichtlijn voor zaadetende uitheemse Vogelsoorten.	5
--	---

Familie: Thraupidae – zaadetende soorten

Geslacht *Oryzoborus*

<i>Oryzoborus angolensis</i>	Dikbekvink	11
<i>Oryzoborus crassirostris</i>	Zwartkop dikbekvink	18

Geslacht *Paroaria*

<i>Paroaria coronata</i>	Roodkuif kardinaal	25
--------------------------	--------------------	----

Geslacht *Sicalis*

<i>Sicalis flaveola pelzelni</i>	Pelzner saffraanvink	31
----------------------------------	----------------------	----

Geslacht *Sporophila*

<i>Sporophila bouvreuil</i>	Oranje dikbekje	37
<i>Sporophila castaneiventris</i>	Roodbuik dikbekje	44
<i>Sporophila intermedia</i>	Blauwgrijs dikbekje	51
<i>Sporophila leucoptera</i>	Witbuikdikbekje	58
<i>Sporophila minuta</i>	Dwerg dikbekje	65
<i>Sporophila plumbea</i>	Loodgrijs dikbekje	72
<i>Sporophila schistacea</i>	Leigrijs dikbekje	79

Geslacht *Volatina*

<i>Volatina jacarina</i>	Jacarini vink	86
--------------------------	---------------	----

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels, opgenomen in cluster 3k.	92
---	----

Algemene Houderijrichtlijn

Zaadetende uitheemse vogelsoorten

Cluster 3k

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor zaadetende inheemse vogelsoorten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in de documenten Houderijrichtlijnen Cluster 3a t/m 3k
Documentnummers 2020 DE&W 17 t/m 2020 DE&W 27

Taxonomie

In cluster 3k zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de familie Thraupidae

Cluser 3k

Familie	Geslacht	Soort
Thraupidae	Oryzoborus	2 soorten
	Paroaria	1 soort
	Sicalis	1 soort
	Sporophila	8 soorten
	Volatina	1 soort

Land van herkomst

Zaadetende uitheemse soorten komen voor in verschillende werelddelen
Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
- e) met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

Status IUCN Red List.

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een zaadetende uitheemse vogelsoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomen ziekten kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor zaadetende uitheemse vogels

Deze vogels kunnen ondergebracht worden in met struiken en heester, riet, bamboe en hoog gras beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst bij voorkeur naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht.

In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Uitheemse vogelsoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de uitheemse zaadetende vogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn als regel sociale vogels die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines. Indien het gedrag van een uitheemse vogelsoort hiervan afwijkt, wordt dit vermeld in de afzonderlijk geschreven houderijrichtlijn.

Het fokken met de zaadetende uitheemse vogelsoorten

Uitheemse vogelsoorten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in algemeen in het voorjaar zo tussen maart en april.

Sommige soorten hebben een broedperiode dat meer verschoven is naar het najaar.

Dit wordt in de betreffende houderijrichtlijnen aangegeven.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

Hoewel de vogelsoorten worden aangemerkt als zaadetende vogels worden in vele gevallen de jonge vogels bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoorten wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor veel uitheemse vogelsoorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Zoals de aanduiding die al vermeld zijn de vogelsoorten zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoorten hoogwaardige zaadmengsels aangeboden.

Specifieke voedingsbehoeften zijn opgenomen in de afzonderlijke houderijrichtlijnen.

De samenstelling kan ook variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheimse vogelsoorten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat is aangegeven in de houderijrichtlijn die voor de vogelsoort is opgesteld. Daarnaast heeft de NBvV onder - Vogelindex.nl - een lijst met ringmaten van vele vogelsoorten beschikbaar via haar website.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is.

Aanschaf.

De aanschaf van uitheimse vogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels. Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de uitheimse zangvogels is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse zaadetende zangvogels enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoorten zullen zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Herman Kremers, *Beschermd of niet...uw vogels en de wet*, uitgeverij Ornis, 2006.
ISBN 9789073217119

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Dikbekvink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Oryzoborus

Soort: **Oryzoborus angolensis**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Oryzoborus a. torridus

Land van herkomst:

Argentina; Belize; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Colombia; Ecuador; French Guiana; Guatemala; Guyana; Honduras; Nicaragua; Panama; Paraguay; Peru; Suriname; Trinidad and Tobago; Venezuela, Bolivarian Republic.

Oorspronkelijk biotoop:

Vochtige subtropische of tropische laagland bossen.

Beschrijving vogel:

De Dikbekvink heeft als synoniemen:

Zwartkopzaadkraker, Bruine Dikbekvink, Grote Saffraangors.

In Suriname heet deze vogelsoort Picolet

De Dikbekvink is een vogel van ca 13 - 15 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man de pop en alleen de man zingt.

De man:

De algemene lichaamskleur is zwart.

De snavel is zwaar en kegelvormig. De snavel is zwart, de snijranden zijn lichtgrijs. De iris van het oog is licht zwart, de pupil is zwart.

De kop, rug, onderlichaam en bovenstaart dekveren zijn zwart. De hals en borst zijn zwart, de buik en onderlichaam zijn kastanjebruin.

De vleugeldekken zijn zwart. De vleugelbocht is wit. Het uiteinde van enkele kleine vleugeldekken zijn wit, waardoor er een wit vlekje op de vleugelpennen ligt. De staartpennen zijn zwart.

De poten zijn rijs met donkere nagels.

De pop:

De algemene lichaamskleur is bruin.

De pop heeft een minder zwarte snavel dan de man. De kop en nek zijn bruin. De rugmantel is donkerbruin. De stuit en bovenstaart dekveren zijn donkerbruin.

De borst en buik zijn licht bruin. De onderlichaam is donkerder bruin. De onderstaart dekveren zijn licht bruin.

De vleugeldekken zijn donkerbruin. De vleugelpennen zijn licht zwart met een lichte beige omzoming. De staartpennen zijn bruin zwart.
De poten zijn grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Dikbekvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ²van de vogels. De manier waarop met deze

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Dikbekvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Dikbekvink.

Dikbekvinken kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Dikbekvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Sommige fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Dikbekvink is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten.

Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden.

Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

De verschillende zangtoeren hebben iedere een eigen naam. De oorspronkelijke slag wordt Boesh slag genoemd. Een aangeleerde slag is de Pije Pije.

Het fokken met de Dikbekvink.

De vogels zijn in na 24 maanden broedrijp.

De Dikbekvinken broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Dikbekvinken het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 10 tot 12 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1989, blz. 220 e.v.

Domesticatie

De Dikbekvink is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Dikbekvinken zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels dus in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Dikbekvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Dikbekvinken kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Dikbekvink is 2,9 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Dikbekvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Dikbekvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Dikbekvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Dikbekvinken enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièrre of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door , C.J.M. Groenewegen, fokker van Dikbekvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van voliëre- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met voliëre- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112 p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Oryzoborus angolensis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartkop Dikbekvink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.019

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Oryzoborus

Soort: **Oryzoborus crassirostris**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Oryzoborus c. brashong, uit Brazilië, 17 cm.
Oryzoborus c. sipa, uit Suriname, 14 cm.

Land van herkomst:

Brazil; Colombia; Ecuador; French Guiana; Guyana; Peru; Suriname; Trinidad and Tobago; Venezuela, Bolivarian Republic.

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden met waterplassen en nabijheid van bewoonde gebieden.

Beschrijving vogel:

De Zwartkop Dikbekvink heeft als synoniem: Dikbekzaadkraker

In Suriname heet deze vogelsoort Twatwa.

De Zwartkop Dikbekvink is een vogel van ca 14 - 17 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man de pop en alleen de man zingt.

De man:

De algemene lichaamskleur is zwart.

De snavel is zwaar en kegelvormig. Aan de snavelbasis is de snavel blauwachtig, de kleur loopt naar de snavelpunt toe lichter weg. De iris van het oog is licht zwart, de pupil is zwart.

De totale bevedering is zwart. Het uiteinde van enkele kleine vleugeldekveren zijn wit, waardoor er een wit vlekje op de vleugelpennen ligt.

De pop:

De pop heeft een zwarte snavel. De kop en nek zijn donkerbruin. De rugmantel is donkergrijs. De stuit en bovenstaart dekveren zijn grijs.

De borst en buik zijn licht bruin. De onderlichaam is donkerder bruin. De onderstaart dekveren zijn licht bruin.

De vleugeldekveren en vleugelpennen zijn lichtzwart met een lichte beige omzoming.

De staartpennen zijn bruin zwart.

De poten zijn grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartkop Dikbekvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartkop Dikbekvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartkop Dikbekvink.

Zwartkop Dikbekvinken kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden.

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 100x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Zwartkop Dikbekvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Sommige fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartkop Dikbekvink is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten. Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

De verschillende zangtoeren hebben iedere een eigen naam. De oorspronkelijke slagen worden

Sipa, Lethem, Brasióng en Broedslag genoemd. Ook zijn zangtoeren aangeleerd, dit zijn de -Ringslag, Kiauw, en combinaties van Ring en Kiauw

Het fokken met de Zwartkop Dikbekvink.

De vogels zijn in na 24 maanden broedrijp.

De Zwartkop Dikbekvinken broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Zwartkop Dikbekvinken het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 10 tot 12 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1989, blz. 220 e.v.

Domesticatie.

De Zwartkop Dikbekvink is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Zwartkop Dikbekvinken zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels dus in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartkop Dikbekvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Zwartkop Dikbekvinken

kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Zwartkop Dikbekvink is 3,2 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartkop Dikbekvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartkop Dikbekvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartkop Dikbekvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartkop Dikbekvinken enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door , C.J.M. Groenewegen, fokker van Zwarte Dikbekvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volièere- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112 p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Oryzoborus crassirostris*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodkuifkardinaal

2021, versie 1.2

NBvV code F2 13.034.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae = tangaren
Geslacht: Paroaria

Soort: **Paroaria coronata**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Argentinië, Bolivia, Brazilië, Paraguay, Uruguay.

Oorspronkelijk biotoop:

Vochtig, met dicht struikgewas begroeide streken langs de oevers van rivieren.

Beschrijving vogel:

De Roodkuifkardinaal heeft een grootte van 18 – 18,5 cm.

Er is geen duidelijk onderscheid tussen de man en de pop.

Geslachtsbepaling kan plaats vinden via een endoscopisch onderzoek of een DNA onderzoek met behulp van de veren van de vogels.

De snavel is licht hoornkleurig. De ogen zijn bruinrood.

De kopbevedering heeft een puntvormige kuif. De kop, keel en een spits toelopende borstvlek zijn rood van kleur. Tussen de rode koptekening en de nek loopt een witte band.

De nek is lichtgrijs en bezit kleine eivormige witte vlekjes. De rug is leigrijs.

De zijanten van de hals en de buik zijn grijs wit. De flanken zijn grijs bewaasd.

De mantel van de vleugels is asgrijs. De vleugels zijn donker leigrijs met een lichte omzoming.

De staart is donker leigrijs.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

De pop is vaak kleiner dan de man en het rood is iets minder fel en niet zo uitgebreid aanwezig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Roodkuifkardinaal staat op de CITES appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodkuifkardinaal**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodkuifkardinaal lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodkuifkardinaal.

Roodkuifkardinaal kan gehuisvest worden in een beplante volière of in een ruime kooi.

In de volière kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan plaats in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C. behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij nachthok is wel aan te bevelen.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Roodkuifkardinalen hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodkuifkardinaal is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden. Het is niet aan te raden twee mannen in dezelfde ruimte te hebben in het broedseizoen.

In het broedseizoen verdedigd de man nogal fel zijn territorium en kan dan agressief zijn naar andere vogelsoorten toe.

Zowel de man of de pop hebben een mooie zang !

Het fokken met de Roodkuifkardinaal.

De Roodkuifkardinalen zijn aan het einde van hun eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks april.

Ze maken zelf een nestje in een groot kanarienesskastje of in een korfnestje,

Per broedjaar worden maximaal drie, soms vier broedronden mogelijk gemaakt.

Per broedronde worden drie tot vier eitjes gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is 13 – 14 dagen waarna het uitkomstpercentage 80% is.

De ouders brengen samen de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De vogels komen vlot door de jeugdruï, maar het zal toch wel 14 maanden duren voor de vogels volledig op kleur zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1978, blz. 25

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1992, blz. 126 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 2007, blz. 326

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 2021, blz. 16

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Roodkuifkardinalen zijn alleseters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit agaporniden zaad gemengd met zaad voor inlandse vogels.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedseizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook wordt sepia gegeven voor de kalkopbouw van de jonge vogels.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren.
Om de rode kleur te optimaliseren krijgen de vogels caroteenpoeder.

De vogels hebben schoon en vers drinkwater nodig.
Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in de volière bij voorkeur in schalen en in de broedkooien in deels gesloten badhuisjes die buiten de kooi aan tralies worden gehangen, tot hun beschikking staat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roodkuifkardinalen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.
De vogels kunnen drie jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.
Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.
Ongeringde Roodkuifkardinalen vallen onder de administratieplicht zoals aangegeven in het Besluit natuurbescherming
Ook de registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de geringde Roodkuifkardinaal niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Roodkuifkardinalen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.
Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.
Omdat de Roodkuif kardinaal geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.
Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodkuifkardinaal is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodkuifkardinalen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Hartjes, fokker van Roodkuifkardinalen en lid van de NBvV.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2014. *Paroaria coronata*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Pelzner saffraanvink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.014

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sicalis

Soort: **Sicalis flaveola pelzelni**

Soorten/ondersoorten:

Dit is een ondersoort van de *Sicalis flaveola flaveola* = Saffraanvink

Land van herkomst:

Zuid Amerika, de landen Colombia, Venezuela, Ecuador, Bolivia, Brasil, Brasil Highlands, Peru, Paraguay, Uruguay

Oorspronkelijk biotoop:

Lichte bosgebieden en opengraslanden.

Beschrijving vogel:

De Pelzner saffraanvink is een Zuid Amerikaanse, uitheemse vogelsoort die z'n naam te danken heeft aan de kleur van saffraan. De Grote saffraanvink heeft die kleur van saffraan. De Pelzner saffraanvink is verwant aan deze soort, maar is lang zo geel niet. De man van de Pelzner saffraanvink heeft een groengele kleur, die doet denken aan de kleur van een Sijs. Een ander verschil is dat de Pelzner saffraanvink een stuk kleiner is dan de grote saffraanvink. De grootte van de vogel is ca. 13 cm.

Er is kleurverschil tussen een man en een pop. Het voorhoofd en de keel zijn geel. De kopbevedering is geelgroen. Op de kop van de man zit een donkergele kruin.

De bovensnavel is bruin grijs, de ondersnavel is hoornkleurig. Het oog is bruin.

De rug is geelgroen met een donkere bestreping die ook in de vleugels aanwezig is. De borst is groengeel en het onderlichaam is geel.

De pop is heel anders gekleurd. De pop heeft een bruine tekening, is minder fel van kleur en mist het geelgroen op de kop. De rug van de pop is olijfgroen met een donkere bestreping.

De borst is grijsgroen gestreept. Het onderlichaam is grijs.

Vleugel en staartpennen zijn zwartbruin, ze hebben een gelige gloed.

De poten zijn vleeskleurig.

Het jeugdkleed is als de pop, maar iets grijzer. De vogels komen pas op kleur in het tweede jaar.,

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet beschermd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Pelzner saffraanvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁵van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Pelzner saffraanvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Pelzner saffraanvink

De Pelzner saffraanvinken worden in voliëres gehuisvest.

Buiten het broedseizoen zijn hierin ook andere soorten ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière (buiten het broedseizoen) zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels vindt per koppel plaats in broedkooien met afmetingen van 80 x 40 x 40 cm.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Pelzner saffraanvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Pelzner saffraanvink is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden. Het is niet aan te raden twee mannen in dezelfde ruimte te hebben in het broedseizoen.

In het broedseizoen verdedigt de man nogal fel zijn territorium en kan dan agressief zijn naar andere vogelsoorten toe.

Het fokken met de Pelzner saffraanvink.

De Pelzner saffraanvinken zijn in hun 2^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks maart.

Omdat de soort holenbroeders zijn maken ze gebruik van een gesloten nestkast waarin ze zelf een nestje maken van gebruikelijk nestmateriaal. De nestkas is ongeveer 20 x 14 x 14 cm met een invliegopening van 4 cm. De nestkasten kunnen zowel in een horizontale als verticale uitvoering zijn.

Per broedjaar worden maximaal twee broedronden mogelijk gemaakt, daarna worden de mannen en poppen gescheiden.

Per broedronde worden vier eitjes gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is 13 – 14 dagen waarna het uitkomstpercentage 100% is.

De ouders brengen samen de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De vogels komen vlot door de jeugdruï, maar het zal toch wel 14 maanden duren voor de vogels en vooral de mannen volledig op kleur zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1981, blz. 212 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Pelzner saffraanvink is een zaadetende uitheemse (tropische) vogel.

Ook voor Zuid Amerikaanse tropische vogels zijn goede zaadmengsel beschikbaar met een ruim aanbod van verschillende zaden.

Aanvullend op deze zaadmengsels kan onkruidzaad toegevoegd worden.

De vogels houden van onrijpe onkruidzaden die uit bermen geplukt kunnen worden.

Voorbeelden hiervan zijn zuring, melde, graszaad, paardenbloem en muur.

Naast zaden krijgen de vogels ook zachtvoer in de vorm van eivoer voor tropische vogels, Avian exotenmix en groenvoer in de vorm van muur, sla en witlof.

In het broedseizoen worden pinkies, meelwormen en buffalowormen gevoerd om het dierlijke eiwit te verhogen.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook wordt sepia gegeven voor de kalkopbouw van de jonge vogels.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren.

Pelzner saffraanvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Pelzner saffraanvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Het verdient aanbeveling dit stapsgewijs te doen via een kleine vlucht of grote kooi.

Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt deze vogelsoort in een universeelkooi geplaatst. Ze worden drie opeenvolgende jaren beschouwd als Eigen Kweek.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Pelzner saffraanvink is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Pelzner saffraanvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Pelzner saffraanvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Pelzner saffraanvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de

houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Pelzner saffraanvink enige kans van overleving hebben. De Pelzner saffraanvink heeft eigenlijk een heel goede schutkleur, het groengele en bruingrijze. Ontsnapte vogels uit de avicultuur zijn echter door hun naïeve gedrag en hun tekort aan vliegervaring een makkelijke prooi voor katten en roofvogels (eksters). Daarnaast is het twijfelachtig of ze in staat zijn genoeg voedsel te vinden in de vrije natuur, hoewel Saffraanvinken dol zijn op halfrijpe (onkruid)zaden.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door C. Sjerps, fokker van Pelzner saffraanvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Sicalis flaveola*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Oranje Dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila bouvreuil bouvreuil**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila b. pileata
Sporophila b. saturata
Sporophila b. crypta

Land van herkomst:

Argentina; Brazil; Paraguay; Suriname; Uruguay

Oorspronkelijk biotoop:

Subtropische of tropische laagland bossen,
bamboeplantages en rijpe graslanden.

Beschrijving vogel:

Het Oranje Dikbekje heeft als synoniemen: Goudvinkpaapje, Oranje paapje

In Suriname heet deze vogelsoort Sabana rowti.

De vogel is ca. 10 cm groot.

Er is kleurverschil tussen de man en de pop.

De man:

De korte zware snavel is oranjerood van kleur. De oogring, iris en pupil zijn zwart.

De kopbevedering is in de vorm van een "cap" zwart. Deze cap loopt onder het oog door en eindigt op het achterhoofd. De wang- en oorstreek zijn lichtoranje.

De rug en stuit zijn oranje met zwart doorweven. De hals, borst, bik, flanken en onderlichaam zijn lichtoranje. Ook de onderstaart dekveren zijn lichtoranje.

De vleugeldeken zijn oranje met zwart doorweven. De schouder- en vleugelpennen zijn zwart met een lichte oranje buitenvlag.

De staartpennen zijn zwart met oranje uiteinden. De poten zijn zwart met zwarte nagels.

De pop:

De bovensnavel is donker en de ondersnavel is wat geelrood.

De pop is overwegend licht roodbruin. Ze hebben geen of nauwelijks enig zwart op de kop.

De vleugelpennen en de staart zijn grijsbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)
onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Oranje Dikbekje**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Oranje Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijn voor het Oranje Dikbekje.

Oranje Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Oranje Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor het Oranje Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten. Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Oranje Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Oranje Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Oranje Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 11 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1992, blz. 312 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1983 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

De Sabana rowti is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Oranje Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Oranje Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Witbuik Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Oranje Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Oranje Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Oranje Dikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Oranje Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Oranje Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volièere- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila bouvreuil*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodbuik dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila castaneiventris**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:

Land van herkomst:

Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Colombia; Ecuador; French Guiana; Guyana; Peru; Suriname; Venezuela, Bolivarian Republic.

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden met waterplassen en nabijheid van bewoonde gebieden.

Beschrijving vogel:

Het Roodbruin Dikbekje heeft als synoniem:

Blauw bruinborstpaapje.

Het is een Surinaamse zangvogel en heeft de Surinaamse naam Blawbaka Rowti.

Het Roodbruin Dikbekje is een vogel van ca. 10 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man de pop en alleen de man zingt.

De man:

De snavel is zwaar, kegelvormig en zwart van kleur. De kop, nek en rugdek mantel is grijs. De onderrug en stuit zijn grijs. De keel is donkerbruin, de keelvlek loopt in de punt naar de schouders toe. De keelvlek loopt ook over in de donkerbruine borst, buik en onderlichaam. De flanken zijn grijs. De onderstaart dekveren zijn donkerbruin.

De vleugeldekveren zijn blauw. De vleugel- en staartpennen zijn zwart.

De poten en nagels zijn zwart.

De pop:

De snavel is zwart met een gele punt.

De kop en nek zijn lichtbruin. De rug is donkerbruin. De borst, buik en onderlichaam zijn crèmewit. De onderstaart dekveren zijn donkerbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Roodbruin Dikbekje** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁷van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodbruin Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Roodbruin Dikbekje.

Roodbruin Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Roodbruin Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Roodbruin Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten.

Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Roodbruin Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Roodbruin Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Roodbruin Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Het Roodbruin Dikbekje is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Roodbruin Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreed. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roodbruin Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Roodbruin Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Als de vogel wordt ingezet voor een zangwedstrijd dan dient ook een traject te worden doorlopen om de mannen te wennen aan de zangkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Roodbruin Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Roodbruin Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Roodbruin Dikbekjes als zangvogel of als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Roodbruin Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodbruin Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496443781

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila castaneiventris*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwgrijs Dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila intermedia intermedia**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila i. bogotensis
Sporophila i. insularis

Land van herkomst:

Brazilië; Colombia; Costa Rica; Ecuador; El Salvador; French Guiana; Guatemala; Guyana; Honduras; Mexico; Nicaragua; Panama; Suriname; Trinidad and Tobago; Venezuela, Bolivarian Republic.

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden met waterplassen en nabijheid van bewoonde gebieden. In de buurt van rijpe bamboe en rijp graszaad.

Beschrijving vogel:

Het Blauwgrijs Dikbekje heeft als synoniem: Blauwgrijze paapje.

In Suriname heet deze vogelsoort Gelebek

Het Blauwgrijs Dikbekje is een vogel van ca 11 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man de pop en alleen de man zingt.

De man:

De snavel is zwaar, kegelvormig en geel van kleur. De oogring is lichtgrijs, de iris roodbruin en de pupil is zwart.

De kop, nek en rugmantel is grijsblauw.

De keel en hals zijn grijs. De borst, flanken en buik zijn crèmewit.

De vleugeldekken zijn grijsblauw, De vleugelpennen en staartpennen zijn zwart. Op een aantal vleugelpennen zit een wit vlakje op de buitenvaan, zij vormen samen een groter wit vlakje in de vleugels.

De poten en nagels zijn zwart.

De pop:

De snavel is grijs. De kop, nek en rugmantel zijn lichtbruin.

De keel en hals zijn lichtbruin. De borst, buik, flanken en onderlichaam zijn crèmewit.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Blauwgrijs Dikbekje**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁸van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwgrijs Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Blauwgrijs Dikbekje.

Blauwgrijs Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Blauwgrijs Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Blauwgrijs Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten. Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Blauwgrijs Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Blauwgrijs Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Blauwgrijs Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen teruggevonden.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Het Blauwgrijs Dikbekje is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Blauwgrijs Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwgrijs Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Blauwgrijs Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Blauwgrijs Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Blauwgrijs Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Blauwgrijs Dikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Blauwgrijs Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwgrijs Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volièere- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièere- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p.
Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila intermedia*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Witbuik dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila leucoptera leucoptera**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila l. mexicanae
Sporophila l. cinereola
Sporophila l. bicolor

Land van herkomst:

Argentina; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Paraguay; Peru; Suriname.

Oorspronkelijk biotoop:

Subtropische of tropische laagland bossen, bamboeplantages en rijpe graslanden.

Beschrijving vogel:

In Suriname heet deze vogelsoort Puutpaapje.

Er is kleurverschil tussen de man en de pop.

De man:

De korte zware snavel is oranjerood van kleur. De oogring, iris en pupil zijn zwart.

Vanaf de onderzijde van de ondersnavel loopt een wit veerveld via de wangstreek in de richting van de nek.

De kop en nekbevedering zijn grijs zwart. De rug is iets lichter van kleur. De stuit de bovenstaart dekveren zijn wit.

De keel, borst buik, en onderlichaam zijn wit.

De vleugeldekenveren zijn zwartgrijs met een lichtere grijze omzoming. Op de vleugelpennen zit een wit vlekje, ze vormen samen een witte band over de vleugel. De slagpennen zijn zwart met een grijze buitenvlag. De staartpennen zijn zwart, De poten en nagels zijn zwart.

De pop:

De snavel is zwart. De oogring is lichtgrijs, de iris en de pupil zijn zwart.

De kopbevedering is olijfbroin en loopt door tot in de nek.

De hals is olijfbroin, maar meer doorweven met oranje. De borst, buik en flanken zijn beige van tint.

De vleugeldekenveren zijn grijsbruin. De slagpennen zijn donkerbruin met een lichte bruine buitenvlag.

De staart is zwartbruin. De poten en nagels zijn zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het *Witbuik Dikbekje*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Witbuik Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Witbuik Dikbekje.

Witbuik Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvoliëres en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Witbuik Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Witbuik Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten. Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Witbuik Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Witbuik Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Witbuik Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruis is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1983 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Het Witbuik dikbekje is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Witbuik Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Witbuik Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Witbuik Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Witbuik Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Witbuik Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Witbuik Dikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Witbuik Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Witbuik Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volièere- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièere- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p.
Nederlandstalig.

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila leucoptera*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Dwergdikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila minuta minuta**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila m. parva
Sporophila m. centralis

Land van herkomst:

Brazil; Colombia; Costa Rica; Ecuador; El Salvador; French Guiana; Guatemala; Guyana; Honduras; Mexico; Nicaragua; Panama; Suriname; Trinidad and Tobago; Venezuela, Bolivarian Republic.

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden met waterplassen en nabijheid van bewoonde gebieden.

Beschrijving vogel:

Het Dwergdikbekje heeft als synoniem: Dwergpaapje.

In Suriname heet deze vogelsoort Oranskaya Rowti.

Het Dwergdikbekje is een vogel van ca 10 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man de pop en alleen de man zingt.

De man:

De snavel is zwaar,kegelvormig en zwart van kleur. Bij de snavelinplant van de ondersnavel bevindt zich een klein driehoekig vlekje. De kop- en nekbevedering is grijs. De rugmantel is grijs. De onderrug en stuit zijn oranjebruin. De bovenstaart dekveren zijn grijs.

De keel, hals, borst, flanken en onderlichaam zijn oranjebruin. De dijen zijn grijs.

De vleugeldekeren zijn grijs, een aantal hebben donkere uiteinden wat een streep effect in de rugdek mantel geeft. De grote vleugeldekeren hebben ook deze donkere uiteinden. De vleugel- en staartpennen zijn zwart met een brede grijze omzoming.

De poten zijn vleeskleurig. De nagels zijn licht van kleur.

De pop:

De pop is lichtbruin, waarbij de rug donkerder is dan de buikzijde.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Dwergdikbekje**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Dwergdikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Dwergdikbekje.

Dwergdikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Dwergdikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Dwergdikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten. Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of volière onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Dwergdikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Dwergdikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Dwergdikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1986, blz. 329 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Dwergdikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièrtes en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Dwergdikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Dwergdikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrtes worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn

gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Dwergdikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Dwergdikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Dwergdikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Dwergdikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Dwergdikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door , C.J.M. Groenewegen, fokker van Dwergdikbekjes

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496443781

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila minuta*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Loodgrijs Dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila plumbea plumbea**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila p. colombiana
Sporophila p. whiteleyana

Land van herkomst:

Argentina; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Colombia; French Guiana; Guyana; Paraguay; Peru; Suriname; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

Droge savanna's en in de directe omgeving van water.

Beschrijving vogel:

Het Loodgrijze Dikbekje heeft als synoniem: Grijze paapje.

In Suriname heet deze vogelsoort Sabanna mustas.

Er is kleurverschil tussen de man en de pop.

Het Loodgrijs Dikbekje is een vogel van ca 11 cm.

De man:

De snavel is zwart. De oogring is lichtgrijs, de iris is roodbruin met een zwarte pupil.

De kop is donkergrijs. De rug en stuit zijn loodgrijs.

De keel en hals zijn donkergrijs. Op de keel zijn witte keelstippen zichtbaar die soms uitlopen tot wat langer strepen. De borst, buik, onderlichaam en onderstaart dekveren zijn lichtgrijs.

De vleugelpennen zijn bruin. Op een aantal vleugelpennen zit een wit vlekje op de buitenvaan, die samen een groter wit vlak in de vleugels veroorzaken.

De staartpennen zijn zwart. De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop:

De pop heeft een grijze snavel. De kop, nek en rugdek mantel zijn lichtbruin.

Keel en hals zijn lichtbruin. De borst, buik en onderlichaam zijn beige bruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Loodgrijs Dikbekje** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Loodgrijs Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Loodgrijs Dikbekje.

Loodgrijs Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Loodgrijs Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Loodgrijs Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten.

Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of voliëre onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een “slag” of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Loodgrijs Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Loodgrijs Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Loodgrijs Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Fokverslag archief NBvV, 2009

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 2009 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

De Sabanna mustas is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Loodgrijs Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Loodgrijs Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Leigrijs Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièren worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Loodgrijs Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Loodgrijs Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Loodgrijs Dikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Loodgrijs Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Loodgrijs Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496443781

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila plumbea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Leigrijs Dikbekje

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae
Geslacht: Sporophila

Soort: **Sporophila schistacea schistacea**

Soorten/ondersoorten:

Ondersoorten zijn:
Sporophila s. subconcolor
Sporophila s. incerta
Sporophila s. longipennis

Land van herkomst:

Belize; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Colombia; Costa Rica; Ecuador; French Guiana; Guyana; Honduras; Panama; Peru; Suriname; Trinidad and Tobago; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

Subtropische of tropische laagland bossen, bamboeplantages en rijpe graslanden.

Beschrijving vogel:

Het Leigrijze Dikbekje heeft als synoniem: Leiblauwe paapje, Leikleurig paapje

In Suriname heet deze vogelsoort Gelebek.

Er is kleurverschil tussen de man en de pop.

De man:

Het Leigrijs Dikbekje is een vogel van ca 12 - 13 cm.

De snavel is oranjegeel. De oogring is lichtgrijs, de iris is roodbruin met een zwarte pupil.

De kop is blauwgrijs. De rug en stuit zijn grijs.

De keel is lichtgrijs, de borst, buik en onderlichaam zijn crème wit.

De vleugelpennen zijn bruin. Op een aantal vleugelpennen zit een wit vlekje op de buitenvaan, die samen een groter wit vlak in de vleugels veroorzaken.

De staartpennen zijn zwart. De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop:

De pop heeft een grijze snavel. De kop, nek en rugdekmanter zijn lichtbruin.

Keel en hals zijn lichtbruin. De borst, buik en onderlichaam zijn crème wit.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Leigrijs Dikbekje** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Leigrijs Dikbekje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

¹² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Leigrijs Dikbekje.

Leigrijs Dikbekjes kunnen buiten het broedseizoen ondergebracht worden in beplante buitenvolières en in het broedseizoen in een kooi. Mannen worden het gehele jaar door in (Surinaamse) zangkooien gehouden..

Als de vogels in broedkooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 5° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Leigrijs Dikbekjes hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Veel fokkers houden de vogels het gehele jaar op 15 uur.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL lamp voldoet aan deze voorwaarde.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor het Leigrijs Dikbekje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In het broedseizoen kunnen de mannetjes wel agressief worden tegen soortgenoten.

Het verdient dan ook aanbeveling deze vogelsoort als koppel in een eigen vlucht of voliëre onder te brengen. Na het broedseizoen moeten de mannetjes apart gehouden worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een “slag” of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met het Leigrijs Dikbekje.

De vogels zijn in na 18 maanden broedrijp.

De Leigrijs Dikbekjes broeden vanaf Januari. Door het verlengen van lichturen kan met in de avicultuur gehouden Leigrijs Dikbekjes het gehele jaar door worden gefokt.

Het is aan te bevelen alleen als koppel de vogels dan onder te brengen in broedkooien.

De vogels broeden in een open nestkom van 8 tot 10 cm. doorsnede met zoveel mogelijk bruin nestmateriaal. De pop maakt het nest en soms helpt de man mee.

Afhankelijk van de periode waarin ze broeden wordt bepaald hoeveel broedronden mogelijk zijn.

Dit moeten er eigenlijk niet meer dan drie zijn.

De pop legt per broedronde 2 tot 4 eieren.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 12 dagen. Het uitkomstpercentage ligt op 75 – 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1983 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

De Gelebek is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Leigrijs Dikbekjes zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Een eigen methode is bijvoorbeeld:

Basis eivoer kan zijn het zgn. Aves eivoer (1 hardgekookt ei, 3 beschuiten en een maatschepje Aves opfokvoer supplement). Dit wordt aangemaakt in porties van 3 eieren per keer. Daaraan wordt toegevoegd: een Aves maatschepje Spirulina poeder, 6 eetlepels insectenpaté, 3 eetlepels ingevroren pinkies, 3 eetlepels ingevroren buffalowormen. Dit wordt ingevroren dan wel in de koelkast bewaard.

Kiemzaden, onrijpe onkruidzaden (afhankelijk van het seizoen), groen uit de natuur, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièren en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Leigrijs Dikbekjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Leigrijs Dikbekjes kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièren worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Leigrijs Dikbekje is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Leigrijs Dikbekje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Leigrijs Dikbekjes als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Leigrijs Dikbekje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Leigrijs Dikbekjes enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496443781

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Links.

BirdLife International 2012. *Sporophila schistacea*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Jacarini vink

2021, versie 1.1

NBvV code F2 13.028.025

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Thraupidae = Tangaren
Geslacht: Volatinia

Soort: Volatinia jacarina jacarina

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Volatinia j. peruvienensis

Volatinia j. splendens

Land van herkomst:

Antigua and Barbuda; Argentina; Barbados; Belize; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Chile; Colombia; Costa Rica; Dominica; Ecuador; El Salvador; French Guiana; Grenada; Guadeloupe; Guatemala; Guyana; Honduras; Martinique; Mexico; Montserrat; Nicaragua; Panama; Paraguay; Peru; Saint Kitts and Nevis; Saint Lucia; Saint Vincent and the Grenadines; Suriname; Trinidad and Tobago; Uruguay; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en rietvelden.

Beschrijving vogel:

De Jacarinivink heeft als synoniem Jacarinigors. In Suriname wordt het vogeltje Dansmeestertje genoemd. De man wordt daar gehouden als zangvogeltje.

De Jacarinivink heeft een grootte van 9 cm. Er is kleurverschil tussen de man en de pop.

Ook heeft de man in het broedseizoen een andere kleur dan daarbuiten.

De man:

In broedconditie heeft de man een algemene lichaamskleur die varieert tussen die donkerblauw en zwart. De bovensnavel is zwart, de ondersnavel loodgrijs. De oogring, de iris en de pupil zijn zwart.

Op de schouder is een witte vleugelbocht aanwezig.

De pootkleur en nagels zijn zwart.

De pop:

De bovensnavel is donkerder dan de ondersnavel. De oogring, de iris en de pupil zijn zwart.

De kopbevedering is grijsbruin met een korte zwarte bestreping. De oorstreek is grijsbruin.

De rugdek mantel, stuit en bovenstaart dekveren zijn grijsbruin. De keel is lichtbruin. De borst en buik zijn wit met een smalle korte zwarte bestreping. De flanken zijn grijsbruin. Het onderlichaam en de onderstaart dekveren zijn grijs wit.

De vleugeldekkveren zijn grijsbruin met een smalle zwarte bestreping. De kleine vleugelslagpennen zijn licht zwart met een witte omzoming. De vleugel- en staartpennen zijn licht zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet beschermd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de *Jacarinivink*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹³van de vogels. De manier waarop met deze

¹³ Cie DE&W NBvV, Monografie "*Het communiceren met kooi- en voliërevogels*", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Jacarinivink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Jacarinivink

De Jacarinivinken worden in volières gehuisvest.

Buiten het broedseizoen zijn hierin ook andere soorten ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière (buiten het broedseizoen) zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Jacarinivinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Jacarinivink is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden. Het is niet aan te raden twee mannen in dezelfde ruimte te hebben in het broedseizoen.

In het broedseizoen verdedigt de man nogal fel zijn territorium en kan dan agressief zijn naar andere vogelsoorten toe.

Het fokken met de Jacarinivink.

De Jacarinivinken zijn in hun 2e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks mei.

Ze maken van plantendelen een klein komvormig nestje in de beplanting van de volière.

Per broedjaar worden maximaal twee broedronden mogelijk gemaakt, Per broedronde worden twee tot drie eitjes gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed. De man helpt mee bij het broeden en verdedigt nogal heftig zijn territorium.

De broedtijd is 14 dagen waarna het uitkomstpercentage 90% is.

De ouders brengen samen de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De vogels komen vlot door de jeugdruï, maar het zal toch wel 14 maanden duren voor de vogels en vooral de mannen volledig op kleur zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mrt 1974, blz. 133 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1987, blz. 7

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 2008, blz. 271

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 2016, blz. 26 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Jacarinivink is een zaadetende uitheemse (tropische) vogel.

Voor deze tropische vogels zijn goede zaadmengsel beschikbaar met een ruim aanbod van verschillende zaden.

Aanvullend op deze zaadmengsels kan onkruidzaad toegevoegd worden.

De vogels houden van onrijpe onkruidzaden die uit bermen geplukt kunnen worden. Voorbeelden hiervan zijn zuring, melde, graszaad, paardenbloem en muur. Naast zaden krijgen de vogels ook zachtvoer in de vorm van eivoer voor tropische vogels, Avian exotenmix en groenvoer in de vorm van muur, sla en witlof.

In het broedseizoen worden pinkies, meelwormen en buffalowormen gevoerd om het dierlijke eiwit te verhogen.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook wordt sepia gegeven voor de kalkopbouw van de jonge vogels.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren.

Jacarinivinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Jacarinivinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Het verdient aanbeveling dit stapsgewijs te doen via een kleine vlucht of grote kooi. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt deze vogelsoort in een universeelkooi geplaatst. Ze worden drie opeenvolgende jaren beschouwd als Eigen Kweek.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Jacarinivink is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Jacarinivink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Jacarinivinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Jacarinivink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Jacarinivink enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Volatinia jacarina*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A

**Huisvestingsmatrix voor vogels uit de clusters 3h, 3i, 3j en 3k.
Zaadetende uitheemse kooi- en volièrè vogels.
Tangaren en Surinaamse zangvogels.**

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolièrè met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Vluchtkooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 11 – 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding broedseizoen	Kooi 80 x 40 x 40 cm. Kooi 100 x 40 x 50 cm. In volièrè of vlucht	
Van 11 – 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm	Broedseizoen	Broedkooi 40 x 40 x 40 cm. Broedkooi 50 x 40 x 50 cm. Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
Van 11 - 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 40 x 40 x 40 cm. Kooi 50 x 40 x 50 cm Kooi 50 x 50 x 50 cm.	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingskooi	1
	Rustperiode	Zie start matrix	

De soorten die behoren tot de families Fringillidae = vinken, Passeridae = mussen en Ploceidae = wevers worden bij voorkeur gehouden in volièrès of vluchten.